

Kenkälaatikko kamerana

Honkajoen yhteiskoulun valokuvauksen valinnaiskurssilla syksyn alussa otettiin iso harppaus oppimisessa ja palattiin ajassa reilusti taaksepäin. Tahdoimme oppia, miten valokuva aivan oikeasti valmistuu ja rakensimme neulanreikäkameroita.

Vanhat kenkälaatikot ja niiden kannet vuorattiin mustalla paperilla sisäpuolelta. Toiseen päähän leikkasimme pari senttiä halkaisijaltaan olevan aukon. Vanhasta juomatölkistä leikattiin paloja, jotka maalattiin mustalla akryylimaalilla. Palat teipattiin laatikon päähän ulkopuolelle, musta puoli sisäänpäin. Peltipalaan painettiin nuppineulan kärjellä pieni reikä. Reiästä hiottiin vielä isommat rosot pois hiomapaperilla. Sitten kamera olikin jo valmis.

Valokuvausta varten tilattiin kehitettä, kiinnitettä ja valoherkkää paperia. Koulumme vanhassa kuvataideluokassa on pieni pimiö, jossa valokuvapaperi piti asettaa punaisen pimiölampun valaistuksessa laatikon sisälle. Valoherkkä paperi ei saa nähdä päivänvaloa, muuten se menee pilalle. Myös laatikon reikä piti sulkea mustalla teipillä. Seuraavaksi siirryttiin ulos kuvaamaan.

Sopivaa valotusaikaa piti kokeellisesti etsiä. Useimmat aloittivat kolmesta minuutista. Kamera asetettiin pihalla haluttuun paikkaan, avattiin varovasti teippi aukon suulta ja laskettiin aikaa. Valotusajan päätyttyä piti laittaa nopeasti teippi takaisin aukon suulle.

Kuvaamisen jälkeen menttiin kameralaatikon kanssa pimiöön ja siellä vasta punaisessa valossa avattiin kansi ja otettiin valokuvapaperi pois. Sitten seurasi prosessin jännittävin vaihe: Valkoista valokuvapaperia huljuteltiin pinseteillä kehitteessä, kunnes kuva alkoi pikkuhiljaa muodostua. Kun kuva oli sopiva, siirrettiin se vielä hetkeksi kiinnitteeseen ja lopuksi huuhdeltiin vedellä. Kuva muodostuu valokuvapaperiin negatiivina, eli oikeasti tumma on vaaleaa ja vaalea on tummaa. Jos kuva siis näytti liian tummalta, tarkoitti tämä ylivalottumista. Jos taas kuva oli liian vaalea, valotusaika oli liian lyhyt. Näin kokeilut jatkuivat, kunnes kukin pari sai onnistuneimmat versiot. Huomasimme myös, että liian suuri aukko saattoi olla ongelma ja ylivalottaa kuvan. Tällöin piti vaihtaa pelti ja tehdä varovasti pienempi reikä.

Opettaja skannasi negatiivikuvat digitaaliseen muotoon. Loppukäsittelyn kukin teki Pixlr Editorilla. Käänsimme kuvat positiiviksi ja säädimme vielä kontrasteja ja valoa paremmaksi. Ja kuva piti tietenkin myös kääntää peilikuvaksi. Huomasimme polkupyörästä otetusta kuvasta, että teksti oli peilikuvana.

Pimiössä valmistunut kuva (vas.) ja digitaalisesti jatkokäsitelty kuva (oik.). Kuvan laidoilla näkyy teipin jäljet, joilla kuva oli kiinnitetty laatikkoon. Tämän pyöräkuvan onnistuivat ottamaan Rasmus Mieskonen, Jonne Välimäki ja Marko Kenola. Oikeanpuolimmaisena editoidun version on tehnyt Jonne Välimäki.

Tämän kuvan valotusaika on ollut 3 minuuttia ja 20 sekuntia. Kuvaajina olivat Roosa Kinnunen ja Julia Kallionkieli. Kuvan jälkieditoinnista vastasi Roosa Kinnunen.

Koko prosessi oli opettavainen ja antoisa niin oppilaille kuin opettajalle. Digikuvien helpolla aikakaudella yllättävän suurta iloa voi tuottaa se, että pääseekin ottamaan kuvia vähän monimutkaisemmalla tavalla. Ja vaikkei kuvien laatu olekaan paras mahdollinen, niin onhan kuitenkin huikeaa, että ne on saatu otettua kenkälaatikolla!